

(Berg) var kommet med en Bemærkning, som jeg fandt temmelig nærgaaende, idet han beklagede, at Mænd, der vilde det Samme, ikke gif sammen med hinanden paa Grund af Sofisterter eller ialtfald særegne Anstuelser. Det forekommer mig at være for meget forlangt, at man skal gaa med Folk, naar man har Meninger, der tvinge En til at modsette sig, hvad disse Folk ville, og jeg vil nu engang ikke det Samme, som disse ærede Herrer. Jeg vil ikke det Samme, som det ærede Medlem for Veile Amts 2den Valgkreds, thi jeg vil, at Folkekirken skal have Frihed i sine Anliggender, men det ærede Medlem vil, at Rigsdagen skal paabyde Folkekirken, hvorledes den skal vælge sine Præster. Deri ere vi forffjellige fra hinanden, og derfor er det saa naturligt, at den Frihed, jeg vil unde Folkekirken, kan jeg ikke komme til ad den Bet, som det ærede Medlem vil gaa. Jeg har endnu den samme Mening, som jeg meget omstændelig udviklede i det sidste Møde, hvori denne Sag var til Behandling i forrige Sessjon, og jeg kan sige, at jeg, naar jeg undtager den af mig sidst omtalte Bemærkning af det ærede Medlem for Veile Amts 2den Valgkreds, dengang hørte de samme Uttringer fra de samme ærede Medlemmer for Veile Amts 2den Valgkreds og for Veile Amts 3die Valgkreds (Berg og Th. Nielsen), som jeg tilfældigvis har hørt idag; der er altsaa ingen Grund for mig til nu at gaa ind paa Sagen selv. Fra det sidstnævnte ærede Medlem saldt der idag en Uttring, som ogsaa kom frem i hans Foredrag ifjor, hvilket jeg netop idag har gjennemlæst, og deraf ser jeg, at det ærede Medlem ikke tør give Menighederne den af mig onskede Frihed til selv at vælge deres Præster paa Grund af, at de endnu ikke ere „modne“ dertil. Ja, mine ærede Herrer, dengang vi fik den Valgret, vi nu have til Folkeethinget, blev der ogsaa sagt, at Folket ikke kunde anses for modent til at udøve en saadan Ret, men man maa dog ikke glemme, at man aldrig kommer til at svømme, før man kommer i Vandet. Lad os give Folket, hvad Grundloven har paabudt, at der skal gives, og lad os dernæst overlade til de Bedkommende selv og til den, som styrer alle

saade religiøse Samfunds Skjæbne, hvad der kommer ud deraf. Vi have gjort vor Pligt, naar vi give Folkekirken den samme Frihed, som alle andre Religionsamfund have her i Landet, men saalænge dette ikke er fket, saalænge vi blande os i, hvad der er dens egen Sag, saalænge unde vi ikke Menighederne den Frihed, som Grundloven har villet unde dem.

J. A. Hansen: Jeg havde ikke ventet, at vi paa dette Trin af Sagen skulde komme saa dybt ind paa disse Spørgsmaal, men da det er skeet, vil jeg dog ogsaa sige et Par Ord om denne Sag. Jeg glæder mig over, at den ærede sidste Taler sagde, at, naar man vilde en Sag, saa maatte man stille rent og klart frem, hvad det var, man vilde. Den Mening, vi nu have hørt udtale af det ærede Medlem ligesom af en æret foregaaende Taler (Zahle), har jeg ofte set udviklet ogsaa i Pressen, men jeg tilstaar, at jeg endnu i dette Dieblisk slet ikke kan forstaa denne Betragtning. Det er mig aldeles umuligt at forstaa den; thi Sagen er, at, hvorledes de ærede Herrer end ville have Spørgsmaalet om Forholdet mellem Stat og Kirke ordnet, saa kan det kun ske ved Lov, og naar nu det ærede Medlem er imod hvilkensomhelst Lov, i den Sag (Wint her: Nei!) — det sagde det ærede Medlem —, saa ser jeg ikke, at han har anden Udvei end at blive staaende, hvor han nu staar, og protestere mod ethvert Forsøg, der kommer fra anden Side. Det ærede Medlem kom senere til at sige, at vi skulde have Kirkeforfatningen ordnet, og det er altsaa en Lov derom, der efter det ærede Medlems Mening skal afhjælpe de nuværende Brøst og Mangler ved Folkekirken Ordning; men jeg vil sige det ærede Medlem, at det jo aldeles ikke er givet, at Folkekirken ved denne Forfatning faaer nogen Ret til udelukkende selv at vælge sine Præster, thi vi kunne meget vel faa en Forfatning for Folkekirken, hvori netop dette Punkt er forbeholdt Staten. Det er jo slet ikke givet, at man vil komme til det Standpunkt, hvorpaa det ærede Medlem stiller sig, nemlig, at Folkekirken skal have uindskrænket og ubegrændset Myndighed over sine Anliggender, og det kan jo heller ikke gaa, saalænge